

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาสมรรถภาพทางการนิเทศของผู้บริหารตาม การรับรู้ของตนเองและครูในโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทานใน ปีการศึกษา 2539 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ใช้ระเบียบ วิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษา ที่ได้รับรางวัลพระราชทานในปีการศึกษา 2539 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 32 โรงเรียน ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 32 คน ครูผู้สอน จำนวน 714 คน รวม 746 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้าง ขึ้นเองจำนวน 1 ฉบับ สำหรับผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพทางการนิเทศของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทาน

โดยในตอนที 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จะเป็นแบบ
ตรวจสอบรายการ (Check List) และเติมคำ ประกอบด้วย เพศ อายุ อายุการทำงาน
ระดับการศึกษา ประสบการณ์และความรู้ด้านการนิเทศ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพทางการนิเทศของผู้บริหารใน
โรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 60 ข้อ
อันเป็นตัวแปรที่สำคัญของสมรรถภาพทางการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียน ครอบคลุม
ตามสมรรถภาพทางการนิเทศตามแนวคิดของเซอร์จิโอแวนนี (Sergiovanni) ด้านต่างๆ
ดังต่อไปนี้

1. การสร้างบรรยากาศที่ดี	จำนวน 7 ข้อ
2. การสร้างทีมงาน	จำนวน 8 ข้อ
3. การแก้ปัญหาความขัดแย้ง	จำนวน 8 ข้อ
4. การตัดสินใจ	จำนวน 7 ข้อ
5. การวางแผนและการจัดระเบียบการประชุม	จำนวน 8 ข้อ
6. การสรรหาและคัดเลือกบุคลากร	จำนวน 7 ข้อ
7. การมอบหมายงานบุคลากร	จำนวน 7 ข้อ
8. การนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดี	จำนวน 8 ข้อ

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้ มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating
Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุดโดยพิจารณาข้อ
คำถามแต่ละข้อนั้นว่าผู้บริหารมีสมรรถภาพทางการนิเทศอยู่ในระดับใด ซึ่งในแต่ละ
ระดับมีความหมายดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	สมรรถภาพในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของผู้บริหาร อยู่ในระดับ มากที่สุด
มาก	หมายถึง	สมรรถภาพในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของผู้บริหาร อยู่ในระดับ มาก
ปานกลาง	หมายถึง	สมรรถภาพในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของผู้บริหาร อยู่ในระดับ ปานกลาง
น้อย	หมายถึง	สมรรถภาพในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของผู้บริหาร อยู่ในระดับ น้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	สมรรถภาพในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของผู้บริหาร อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

วิธีการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีขั้นตอนและวิธีการสร้างดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ค้นคว้าเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องเกี่ยวกับสมรรถภาพของผู้บริหารโรงเรียน โดยยึดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถภาพทางการนิเทศของผู้บริหารของเซอร์จิโอแวนนี (Sergiovanni) เป็นขอบเขตและโครงสร้างของแบบสอบถาม แล้วสร้างแบบสอบถามขึ้น

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาในเรื่องความถูกต้องครบถ้วนของสมรรถภาพทางการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนตามโครงสร้าง และตรวจแก้ไขภาษาและสำนวนที่ใช้ในแบบสอบถามให้ชัดเจนและเข้าใจง่าย

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity)และหาข้อบกพร่องผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วยนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญทางการนิเทศการศึกษา ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร โดยมีเกณฑ์การเลือกผู้เชี่ยวชาญดังนี้

- นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษา เป็นอาจารย์สอนหรือวิจัยในสาขาวิชาการศึกษาหรือสาขาวิชาบริหารการศึกษาในระดับอุดมศึกษา อย่างน้อย 3 ปี และมีผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาเป็นที่ยอมรับ

- ศึกษานิเทศก์ ผู้วิจัยเลือกศึกษานิเทศก์ ซึ่งมีประสบการณ์ตรงหรือเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาอย่างน้อย 3 ปี เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโททางการนิเทศการศึกษา และมีผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาเป็นที่ยอมรับ

- ผู้บริหาร ผู้วิจัยเลือกผู้บริหารซึ่งมีประสบการณ์ในการทำหน้าที่นิเทศของโรงเรียนอย่างน้อย 3 ปีและมีผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาหรือเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโททางการนิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรและมีผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับการนิเทศทางการศึกษา

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาปรับปรุง แก้ไข ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจแก้ไขภาษาเพื่อให้ชัดเจนก่อนนำไปทดลองใช้

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (try out) เพื่อศึกษาปัญหาในการนำไปใช้ และศึกษาความเป็นปรนัยของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามไป

ทดลองใช้กับ ผู้บริหารและครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha - Coefficient) ของครอนบาช (Cronbarch, 1970:160) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .9913 และเมื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถภาพทางการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนในแต่ละด้าน ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถภาพแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านการสร้างบรรยากาศที่ดี เท่ากับ .9219

ด้านการสร้างทีมงาน เท่ากับ .9507

ด้านการแก้ปัญหาความขัดแย้ง เท่ากับ .9755

ด้านการตัดสินใจ เท่ากับ .9608

ด้านการวางแผนและการจัดระเบียบการประชุม เท่ากับ .9679

ด้านการสรรหาและคัดเลือกบุคลากร เท่ากับ .9579

ด้านการมอบหมายงานบุคลากร เท่ากับ .9664

ด้านการนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดี เท่ากับ .9592

6. นำแบบสอบถามที่ได้จากการทดลองใช้ มาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งเพื่อให้แบบสอบถามสมบูรณ์ หลังจากแก้ไขครั้งสุดท้ายแล้ว จึงนำข้อคำถามเหล่านั้นพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ (ดังปรากฏในภาคผนวก) ก่อนนำไปใช้กับประชากรต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ก่อนเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอให้บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ออกหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย เพื่อเสนอต่อผู้บริหารโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานในปีการศึกษา2539 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลใน 2 ลักษณะ คือ ส่งทางไปรษณีย์ และนำแบบสอบถามไปด้วยตนเองซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ส่งแบบสอบถามโดยมีหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทานในปีการศึกษา2539 เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัยจากผู้บริหารโรงเรียนและครูที่เป็นประชากรในการตอบแบบสอบถาม โดยส่งทางไปรษณีย์ถึงประชากรในการวิจัยโดยตรง และให้โรงเรียนส่งแบบสอบถามที่ตอบแล้วคืนแก่ผู้วิจัยทางไปรษณีย์ ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้สอดซองติดแสตมป์ที่มีชื่อ ที่อยู่ของผู้วิจัยไปพร้อมแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตัวเอง ในโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม จังหวัดลำปาง จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดอำนาจเจริญและกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไปพบผู้บริหารหรือผู้ช่วยฝ่ายวิชาการเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง หลังจากนั้นประมาณ 1-2 สัปดาห์ ผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืน

จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน ผ่านการตรวจสอบความสมบูรณ์ สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนมา และผ่านการตรวจสอบความสมบูรณ์ จำแนก ตามประชากร

ประชากร	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป	แบบสอบถามที่ได้รับคืน		แบบสอบถามที่สมบูรณ์	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหาร	32	31	96.88	30	93.75
ครูผู้สอน	714	668	93.56	644	90.20
รวม	746	699	93.70	674	90.35

จากตารางที่ 1 แบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 746 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 699 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.70 แต่เป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ จำนวน 674 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.35 เมื่อจำแนกตามกลุ่มประชากรที่ตอบแบบสอบถามพบว่า เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ได้รับจากผู้บริหารโรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 93.75 จากครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 90.20 เมื่อพิจารณาภาพรวมของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด ซึ่งได้รับคืนมาและผ่านการตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วคิดเป็นร้อยละ 90.35 ของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้อมูลรายบุคคลของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทานในปีการศึกษา 2539 เป็นข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับสมรรถภาพของผู้บริหารนำมาวิเคราะห์โดยการแยกการวิเคราะห์ออกเป็น 2 กลุ่ม คือผู้บริหารและครู เพื่อศึกษาระดับสมรรถภาพพร้อมวิเคราะห์ในภาพรวม และการวิเคราะห์ตัวประกอบเกี่ยวกับสมรรถภาพของผู้บริหารวิเคราะห์ในภาพรวม ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน
2. นำข้อมูลทั้งหมดมาจัดระเบียบข้อมูลบันทึกลงในแบบรหัส (Coding form)
3. ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ (Statistical Package for the Social Sciences) โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1

สถานการณ์ส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอเป็นรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2

ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับสมรรถภาพทางการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทาน เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) นำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติบรรยายเพื่อบรรยายลักษณะของข้อมูล ได้แก่

1. ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ทำให้ทราบระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสมรรถภาพทางการนิเทศของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทาน โดยวิเคราะห์ตามเกณฑ์ของ ประคอง กรรณสูตร (2538 : 77) ดังนี้

4.50-5.00 หมายถึง	สมรรถภาพในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของผู้บริหารอยู่ในระดับมากที่สุด
3.50-4.49 หมายถึง	สมรรถภาพในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก
2.50-3.49 หมายถึง	สมรรถภาพในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง

- 1.50-2.49 หมายถึง สมรรถภาพในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของ
ผู้บริหารอยู่ในระดับน้อย
- 1.00-1.49 หมายถึง สมรรถภาพในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของ
ผู้บริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation)และสัมประสิทธิ์การกระจาย (Coefficient of variation) ของแต่ละสมรรถภาพแต่ละข้อ ชี้ให้เห็นการกระจายของความคิดเห็นของประชากรที่มีต่อสมรรถภาพแต่ละข้อ ถ้าสัมประสิทธิ์การกระจายของสมรรถภาพใดมีค่ามากกว่าร้อยละ 20 ถือว่ามีการกระจายมาก

ตอนที่ 3

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ตัวประกอบ มีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) พร้อมทั้งทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
2. นำตัวแปรที่มีสหสัมพันธ์กับตัวแปรอื่นอย่างมีนัยสำคัญไปวิเคราะห์ตัวประกอบโดยสกัดตัวประกอบด้วยวิธีแบบ Principal Component Analysis (PC)
3. หมุนแกนตัวประกอบ (Factor Rotation) แบบอโรทอนอลเพื่อให้ได้ตัวประกอบที่เป็นอิสระด้วยวิธีแวนแมกซ์ (Varimax)
4. หลังจากวิเคราะห์ตัวประกอบแล้วพิจารณาสมรรถภาพรายข้อตามเกณฑ์นี้
คือ

น้ำหนักตัวประกอบแบบอโรทอนอล	% ความแปรปรวน	ความหมาย
.71	50	ดีเลิศ
.63	40	ดีมาก
.55	30	ดี
.45	20	ปานกลาง
.32	10	เลว

(ที่มา : Comrey, 1973)

แล้วตัดสมรรถภาพที่มีน้ำหนักตัวประกอบ (Factor loading) ที่สูงไม่ถึง 0.45 บนตัวประกอบใดเลยออก พิจารณาเลือกเอาตัวประกอบสำคัญโดยใช้เกณฑ์พิจารณาตัดสินว่า ตัวประกอบแต่ละตัวประกอบต้องมีตัวแปรที่บรรยายตัวประกอบนั้นๆ ตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป แต่ละตัวแปรต้องมีค่าน้ำหนักตัวประกอบตั้งแต่ 0.45 ขึ้นไป และในตัวประกอบนั้นมีค่า โยเกน มากกว่า หรือเท่ากับ 1 (อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน, 2532: 118)

3.5) แปรผลการวิเคราะห์ข้อมูลและกำหนดชื่อตัวประกอบ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย